तं पिपृतꣳ रोदसी सत्यवाचम्" इति। 'द्वे' द्यावापृथिव्यौ, 'गर्भं' सर्व्वप्राणिरूपं, 'दधाते' धारयतः। कीदृश्यौ द्वे, 'अचरन्ती' क्वाप्यविचरन्त्यौ, स्थिरे इत्यर्थः। अत एव 'अपदी' पादरहिते, न हि गमनाभावे पादयोरस्ति कश्चिदुपयोगः। कीदृशं गर्भभूतं देवतिर्य्यगादिरूपेण बहुविधं 'चरन्तं' जङ्गमत्वेन सञ्चारयुक्तं, अत एव 'पद्वन्तं' पादयुक्तं। तत्र दृष्टान्तः, 'पित्रोरुपस्थे' मातापित्रोरुत्सङ्गे, 'नित्यं', 'न सूनुं' पुत्रमिवमानं, 'हे रोदसी' द्यावापृथिव्यौ, 'सत्यवाचं' अवितथवाग्युतं देवादिरूपं गर्भं, 'पिपृतं' पालयतम्॥

अथ हविषः पुरोऽनुवाक्यामाह। "इदं द्यावापृथिवी सत्यमस्तु। पितर्मातर्यदिहोपब्रुवे वाम्। भूतं देवानामवमे अवोभिः। विद्यामेषं वृजनं जीरदानुम्" *इति। हे 'पितः' द्युलोक, हे 'मातः' पृथिवि, 'वां' युवामभिलक्ष्य, 'इह' कर्म्मणि, 'यत्' वचनं, अहम् 'उपब्रुवे', हे 'द्यावापृथिवी', 'इदं' मदीयं वचनं, 'सत्यमस्तु'। किन्तद्वचनमिति तदुच्यते, 'अवोभिः' अस्मदीयलक्षणैः, सह 'देवानां', सर्व्वेषां, 'अवमे' 'भूतं' युवां रक्षके भवतं, वयमपि भवत्प्रसादात् 'इषम्' अन्नं, 'वृजनं' पापवर्ज्जितं, 'जीरदानुं' जीवनस्य दातारं, 'विद्याम' लभेम॥

हविषो याज्यामाह। "उर्वी पृथ्वी बहुले दूरे अन्ते। उपब्रुवे नमसा यज्ञे अस्मिन्। दधाते ये सुभगेसु प्रतूर्ती। द्यावा रक्षतं

---

* अस्मद्दृष्टषट्पुस्तकेषु "जीरदानुं" इति पाठः, अपि तु एतादृशस्थले "जीवदानुं" इति पाठः इति केचित्।